

**KLIMA- OG
FORURENSNINGS-
DIREKTORATET**

Norcem AS
Postboks 143 Lilleaker
0216 Oslo

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@klif.no
Internett: www.klif.no

Dato: 27.06.2013
Vår ref.: 2011/498-95 408
Deres ref.:
Saksbehandler: Roar Gammelsæter, telefon: 22573571

Svar på søknad om tillatelse til gjennomføring av forsøk med avfallsgips

Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) gir Norcem AS tillatelse til å gjennomføre et tidsavgrenset forsøk med lagring av avfallsgips fra NOAH AS Langøya i Norcems gruve i Brevik.

Forsøket skal undersøke konsekvensene av å endre deponeringsbetingelser for avfallsgips fra NOAH AS fra et åpent deponi i friluft til et delvis lukket deponi i en nedlagt gruve.

Det tillates ikke utslipp som kan påvirke omgivelsene negativt. Forsøket skal være avsluttet innen utgangen av 2014.

Norcem AS skal betale et gebyr på kr 52 300,- for Klifs behandling av søknaden.

Vedtaket, herunder plassering i gebyrklasse, kan påklages til Miljøverndepartementet.

Vi viser til deres søknad av 31. januar 2013.

Søknadens innhold

Norcem søker om tillatelse til gjennomføring av et tidsavgrenset forsøk som omfatter transport av forbehandlet avfallsgips fra NOAH AS Langøya til Brevik, tidsbegrenset lagring av avfallsgips i Norcems gruve og returtransport av avfallsgipsen.

Bakgrunn for søknaden er et behov for å finne alternative fremtidige løsninger for lagring av avfallsgips fra NOAH AS. Dette deponeres i dag på Langøya i et åpent deponi som

nærmer seg kapasitetsgrensen. Uttak av kalkstein fra gruva i Brevik til sementproduksjon har pågått i mange tiår, og deler av gruva er ferdig utnyttet. Disse bergrommene kan derfor benyttes til andre formål. Det omsøkte forsøket skal undersøke konsekvensene av å endre deponeringsbetingelser for avfallsgips fra NOAH AS fra et åpent deponi i friluft til et delvis lukket deponi i en nedlagt gruve gjennom å

- 1) avklare tekniske utfordringer ved opplasting, transport, pumping og deponering av avfallsgips
- 2) kartlegge ulike problemstillinger knyttet til håndtering av vannfasen fra avfallsgips
- 3) kartlegge eventuell avgassing fra avfallsgipsen og de utfordringer dette kan gi
- 4) fremskaffe dimensjonerings- og erfaringsgrunnlag
- 5) etablere beslutningsgrunnlag for en eventuell søknad om etablering av permanent deponiløsning

I tillegg vil avfallets egenskaper under transport/mellomlagring bli kartlagt.

Forsøket vil pågå i en periode på ca. fire måneder (maksimalt ett år), og vil i følge Norcem AS ikke medføre signifikant forurensning til verken luft, vann eller grunn. Etter forsøksperioden vil avfallet bli returnert til NOAH på Langøya.

Innkomne uttalelser til søknaden

Søknaden var på høring i perioden 22. mars – 29. april 2013. Det kom inn i alt 9 svar.

- Arbeidstilsynet og Kystverket hadde ingen kommentarer.
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) viste til et tidligere brev til Norcem hvor de informerte om krav knyttet til forskrifter som ligger under DSB.
- Telemark fylkeskommune v/regiongeologen er positive til forsøket. Han forutsetter at gruverommet som skal brukes i forsøket blir sikret mot kommunikasjon mot overflatevann/grunnvann. Videre at prosjektet foregår over lang nok tid for å få tilstrekkelig med kunnskaper. Regiongeologen ønsker å delta som observatør på deler av prosjektet.
- Porsgrunn kommune er positive til en gjennomføring av forprosjektet forutsatt at det forurensnings- og sikkerhetsmessige ivaretas som beskrevet i prosjektsøknaden.
- Naturvernforbundet i Grenland tror ikke lagringsforsøket vil medføre noen vesentlig belastning for miljøet. De mener likevel at forsøket ikke har noen hensikt før konsekvenser av varig deponering av farlig avfall i de aktuelle gruvene er klarlagt og alternativ bruk er undersøkt.
- Miljøstiftelsen Bellona er positive til at det omsøkte området i Brevik prøves ut med tanke på sin egnethet til lagring av avfallsgips. De mener videre at forsøksprogrammet vil gi den nødvendige tekniske og miljømessige avklaringen på om gruvene kan benyttes som fremtidig deponi.
- Gips Recycling forutsetter at den avfallsgips som skal brukes er nøytralisert farlig avfall fra NOAH.
- Heistad, Brattås og Skjelsvik fellesforum mener at opplysningsnivået i søknaden ikke virker tilforlatelig. Dette gjelder særlig, etter deres mening, mangelfulle

opplysninger om geologisk sprekkestruktur i området. De vil at Klif skal etterse om opplysningsplikten er overholdt i søknaden. Videre bør det ikke tillates forsøk som omsøkt før alternativ bruk av gruvene er behandlet i kommuneplan.

Bedriftens merknader til innkomne uttalelser

Norcem er godt kjent med geologien i området, og har brukt NGI som samarbeidspartner for utarbeidelse av risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for prosjektet. De vil sikre at det ikke skjer lekkasjer fra bergrommet for testanlegget. Fjellet i det aktuelle bergrommet er vurdert som stabilt og sikkert. I tillegg vil adkomsttunnel bli ytterligere sikret hvis nødvendig. Behandlingsprosessen for avfallsgipsen fra NOAH skal medføre at evt. utvikling av hydrogengass reduseres til et minimum. Det vil også bli etablert ventilasjonsanlegg som sikrer kontroll med atmosfæren i testcellen.

Forsøket skal gi grunnlag for en beslutning om å gå videre med å utrede gruvens egnethet for deponering av farlig avfall. Hvis det besluttes å gå videre vil forhold knyttet til bl.a. alternativ bruk og generell sikkerhet knyttet til deponi i gruvene bli grundig vurdert, bl.a. gjennom en konsekvensutredning.

Klif sin vurdering

Vi mener at det i utgangspunktet er positivt hvis nedlagte gruveganger kan utnyttes til sikker lagring av avfallsgips. Det omsøkte forsøket vil bidra til å øke kunnskapen om slik bruk. Forsøksprosjektet vil derfor kunne være til stor nytte for både bedriften og for utvikling av andre lignende alternativer.

Forsøket, slik det beskrives av bedriften, vil ikke gi utslipp luft, vann eller grunn av forurensningsmessig betydning. De tiltak som bedriften skal gjennomføre i henhold til søknaden ansees som tilstrekkelig for å ivareta risiko knyttet til forurensning.

Vi vil også presisere at en tillatelse til å gjennomføre et forsøk med lagring av gipsavfall i gruvene hos Norcem Brevik ikke innebærer noen aksept for å bruke disse gruvene til permanent lagring av farlig avfall. Hvis det skulle bli søkt om dette på et senere tidspunkt vil bl.a. spørsmål knyttet til alternative løsninger for lagring av slikt avfall i Norge og alternativ bruk av gruvene hos Norcem Brevik bli belyst.

Følgende betingelser settes til forsøk med lagring og transport av gipsavfall:

- Klif skal varsles en uke før lagringsforsøket igangsettes (dvs. før avfallsgips ankommer Brevik).
- Bedriften skal holde naboer informert om forsøket.
- Forsøket skal ikke medføre utslipp til vann eller grunn.
- Utslipp til luft skal holdes på et nivå som ikke har forurensningsmessig betydning.
- Testperioden skal avsluttes innen utgangen av 2014.
- Perioden hvor det lagres avfall skal ikke være mer enn 12 måneder.
- Det kan lagres maksimalt 2000 tonn avfallsgips i forsøksperioden.
- All avfallsgips skal returneres til NOAH etter endt forsøksperiode.
- I forsøksperioden skal Norcem ha tilstrekkelig overvåking av utslipp til luft og vann/grunn til å avdekke ikke-ønskede utslipp til luft/vann/grunn.

- Bedriften skal ha tilstrekkelig beredskap til kunne håndtere risiko i forhold til forurensning knyttet til forsøket.
- En rapport med hovedresultater av forsøket skal sendes Klif når forsøket er avsluttet. Rapporten skal bl.a. inneholde resultatet av de målinger som er gjort og andre forhold som kan ha påvirket forsøket eller omgivelsene positivt eller negativt og en konklusjon.

Klima- og forurensningsdirektoratet gir Norcem Brevik tillatelse til å gjennomføre forsøk med lagring av avfallsgips i en periode begrenset til ut 2014. Vedtaket er hjemlet i forurensningsloven § 11, jmf. § 16.

Klageadgang

Vedtaket i dette brev kan påklages til Miljøverndepartementet innen 3 uker fra dette brev er mottatt. Begrunnet klage skal sendes til Klima- og forurensningsdirektoratet.

Gebyr

Klifs behandling av søknader og endring av gjeldende tillatelse er omfattet av en gebyrordning. Myndigheten fastsetter en gebyrsats på bakgrunn av omfanget av saksbehandlingsarbeid knyttet til søknadene og oppfølging av vilkårene i tillatelsen.

Etter Klifs vurdering er søknaden å anse som et mindre tillegg til eksisterende tillatelse slik at vi har fastsatt med hjemmel i forurensningsforskriftens § 39-4 et gebyr i sats 3, pålydende kroner 52 300. Faktura med innbetalingsblankett ettersendes. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Med hilsen

Harald Sørby
seksjonssjef

Roar Gammelsæter
seniorrådgiver